



Genomförande av återvändandedirektivet

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2011/12:60 Genomförande av återvändandedirektivet och elva motionsyrkanden som väckts med anledning av propositionen samt tre motionsyrkanden från den allmänna motions tiden 2011.

I propositionen lämnas förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (återvändandedirektivet).

Det föreslås att ett beslut om avvisning eller utvisning som huvudregel ska innehålla en tidsfrist för frivillig avresa. Tidsfristen ska bestämmas till två veckor vid avvisning och till fyra veckor vid utvisning. Finns det inte förutsättningar att meddela en tidsfrist för frivillig avresa ska ett beslut om avvisning eller utvisning normalt åtföljas av ett återreseförbud för en tid av högst fem år. Återreseförbud ska i normalfallet även meddelas en utlänning som har beviljats en tidsfrist för frivillig avresa om han eller hon inte har lämnat landet när tidsfristen har löpt ut. Tiden för återreseförbudet ska då bestämmas till ett år. Ett återreseförbud får upphävas om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla.

Vidare föreslås att reglerna om s.k. verkställighetsförvar anpassas till direktivets ordalydelse. Det föreslås också att en utlänning som hålls i förvar och placeras i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest ska hållas avskild från övriga intagna, om utlänningen inte har utvisats på grund av brott. En utlänning får inte hållas i verkställighetsförvar längre tid än två månader om det inte finns synnerliga skäl för en längre tid. Om det finns sådana synnerliga skäl ska utlänningen inte få hållas i förvar längre tid än tre månader. Vidare föreslås att om det vid sådana synnerliga skäl är sannolikt att verkställigheten kommer att ta längre tid på grund av att utlänningen inte samarbetar eller om det tar tid att införskaffa nödvändiga handlingar ska utlänningen inte få hållas i förvar längre tid än tolv månader.

Utskottet noterar särskilt att de föreslagna tiderna för förvarstagande innebär att Sverige ligger långt under EU-snittet för förvarstider.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2012.

Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna.

I ärendet finns åtta reservationer (S, SD, V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Direktivets tillämpningsområde m.m.	7
Återvändande	8
Återreseförbud	13
Utformning av beslut m.m.	15
Förvar	16
Lagförslagen m.m.	19
Reservationer	20
1. Direktivets tillämpningsområde m.m., punkt 1 (V)	20
2. Återvändande, punkt 2 (S)	20
3. Återvändande, punkt 2 (V)	21
4. Återreseförbud, punkt 3 (SD)	22
5. Återreseförbud, punkt 3 (V)	22
6. Utformning av beslut m.m., punkt 4 (V)	23
7. Förvar, punkt 5 (SD)	23
8. Förvar, punkt 5 (V)	24
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	25
Propositionen	25
Följdmotionerna	25
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	26
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	27

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Direktivets tillämpningsområde m.m.

Riksdagen avslår motion

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 18.

Reservation 1 (V)

2. Återvändande

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 1–4 och 6,

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 42 och

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 11.

Reservation 2 (S)

Reservation 3 (V)

3. Återreseförbud

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 7 och

2011/12:Sf3 av David Lång (SD) yrkande 1.

Reservation 4 (SD)

Reservation 5 (V)

4. Utformning av beslut m.m.

Riksdagen avslår motion

2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 8.

Reservation 6 (V)

5. Förvar

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 9 och

2011/12:Sf3 av David Lång (SD) yrkandena 2 och 3.

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (V)

6. Lagförslagen m.m.

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

2. lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:60 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 13 mars 2012

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (M), Tomas Eneroth (S), Mikael Cederbratt (M), Lars-Arne Staxäng (M), Eva-Lena Jansson (S), Finn Bengtsson (M), Kurt Kvarnström (S), Ulf Nilsson (FP), Shadiye Heydari (S), Solveig Zander (C), Jasenko Omanovic (S), Emma Henriksson (KD), David Lång (SD), Annelie Karlsson (S), Eva Lohman (M), Maria Ferm (MP) och Christina Höj Larsen (V).

Redogörelse för ärendet

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd antog den 16 december 2008 direktiv 2008/115/EG om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (återvändandedirektivet).

Förvarsutredningen överlämnade i juni 2009 delbetänkandet Återvändandedirektivet i svensk rätt (SOU 2009:60).

I detta betänkande behandlas proposition 2011/12:60 Genomförande av återvändandedirektivet och elva motionsyrkanden som väckts med anledning av propositionen. Vidare behandlas tre motionsyrkanden som väckts under den allmänna motionstiden 2011.

Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Miljöpartiet de gröna.

Lagrådet har yttrat sig över förslagen i propositionen.

Regeringens lagförslag finns i bilaga 2, och de motionsyrkanden som behandlas i ärendet finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Bakgrund

Europaparlamentet och rådet antog återvändandedirektivet den 16 december 2008. Syftet med direktivet är att medlemsstaterna ska införa gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna.

Direktivet ska inte påverka tillämpningen av förmånligare bestämmelser i bilaterala eller multilaterala avtal och förmånligare bestämmelser för tredjelandsmedborgare i gemenskapens regelverk om invandring och asyl. Vidare ska direktivet inte påverka medlemsstaternas rätt att anta eller behålla bestämmelser som är förmånligare för de personer som det är tillämpligt på, förutsatt att dessa bestämmelser är förenliga med direktivet.

Direktivets tillämpningsområde m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag att direktivets bestämmelser inte ska tillämpas på utlänningar som är föremål för utlämnings- eller överlämnandeförfarande.

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att upphäva och ersätta återvändandedirektivet.

Jämför reservation 1 (V).

Propositionen

Återvändandedirektivet ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på en medlemsstats territorium. Direktivet behöver inte tillämpas på utlänningar som är föremål för utlämningsförfaranden. Vidare ska utlänningar som grips eller hejdas i samband med att de olagligen passerar en yttre gräns och utlänningar som utvisats på grund av brott i vissa fall undantas från direktivets tillämpningsområde. Direktivet ska inte tillämpas på personer som har rätt till fri rörlighet enligt gemenskapslagstiftningen.

Regeringen framhåller att i svensk rätt finns inte någon uttrycklig reglering av vad som utgör en olaglig vistelse. Med laglig vistelse avses att en utlänning antingen har tillstånd att vistas här eller får vistas här medan en ansökan om uppehållstillstånd prövas. Regeringen bedömer att någon definition av olaglig vistelse inte bör införas i svensk rätt. Direktivets bestämmelser ska tillämpas på en utlänning som saknar rätt att vistas i Sverige.

Regeringen föreslår att direktivets bestämmelser inte ska tillämpas på utlänningar som är föremål för utlämnings- eller överlämnandeförfarande.

Motion

I kommittémotion 2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) begärs i yrkande 18 ett tillkännagivande om att regeringen i EU bör ta initiativ till att upphäva återvändandedirektivet och ersätta det med ett nytt direktiv vars innehåll står i överensstämmelse med grundläggande humanitära principer, respekten för människors lika värde och EU-ländernas internationella åtaganden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att återvändandedirektivet ska genomföras i svensk rätt och ser ingen anledning att ta initiativ till att upphäva direktivet och ersätta det med ett annat. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om direktivets tillämpningsområde.

Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag i denna del och avstyrker motion 2011/12:Sf241 (V) yrkande 18.

Återvändande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om återvändande, bl.a. om tidsfrister för frivillig avresa och om bedömning av om det finns en risk för avvikande.

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. stöd vid återvändande, tidsfrist för frivilligt återvändande och övervakningssystem vid återvändande.

Jämför reservationerna 2 (S) och 3 (V).

Propositionen

Medlemsstaterna ska enligt direktivet utfärda beslut om återvändande för de tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på deras territorium.

I propositionen anges att ett beslut om återvändande i svensk rätt motsvaras av ett beslut om avvisning eller utvisning (8 kap. utlänningslagen (2005:716), UtlL). Ett beslut om avvisning eller utvisning meddelas om en ansökan om uppehållstillstånd avslås eller ett sådant tillstånd återkallas.

Mot bakgrund av direktivets bestämmelser föreslår regeringen att ett beslut om avvisning eller utvisning som huvudregel ska innehålla en tidsfrist för frivillig avresa. Tidsfristen ska bestämmas till två veckor för den som avvisas och till fyra veckor för den som utvisas. Migrationsverket eller en polismyndighet får förlänga tidsfristen om det av särskilda skäl finns behov av en längre tidsfrist för frivillig avresa.

I vissa fall ska en tidsfrist för frivillig avresa inte meddelas. Det gäller om det finns en risk för att utlänningen avviker, om utlänningen utgör en risk för allmän ordning och säkerhet, om utlänningen genom ett avvisningsbeslut nekas inresa i landet, om utlänningen hejdas i samband med att han eller hon olagligen passerar en yttre gräns och då avvisas, om utlänningen avvisas av Migrationsverket med omedelbar verkställighet eller om utlänningen utvisas av allmän domstol på grund av brott.

Den särreglering som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar ska fortsätta att gälla. Ett beslut om avvisning eller utvisning får verkställas tidigast fyra veckor från den dag EES-medborgaren eller familjemedlemmen fick del av beslutet, om det inte finns synnerliga skäl för att verkställa beslutet tidigare.

Den myndighet som är ansvarig för verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning får upphäva ett beslut om tidsfrist för frivillig avresa. Det får ske om det under tidsfristen uppstår en risk för att utlänningen avviker eller om utlänningen utgör en risk för allmän ordning och säkerhet. Ett beslut att upphäva ett beslut om tidsfrist för frivillig avresa ska gälla omedelbart.

Regeringen föreslår att beslut om avvisning och utvisning som inte innehåller någon tidsfrist för frivillig avresa ska verkställas snarast möjligt. I andra fall ska en utlänning lämna landet senast när tidsfristen för frivillig avresa löper ut. Om utlänningen inte har lämnat landet inom den föreskrivna tiden, eller om tidsfristen för frivillig avresa dessförinnan har upphävts, ska beslutet om avvisning eller utvisning verkställas snarast möjligt därefter.

Regeringen framhåller att begreppet risk för avvikande är centralt i återvändandedirektivet. Begreppet definieras som skäl i det enskilda fallet och på grundval av objektiva kriterier fastställda genom lag att anta att en tredjelandsmedborgare som är föremål för förfaranden för återvändande kan komma att avvika. Begreppet har betydelse för reglerna om såväl frivillig avresa som avlägsnande, återreseförbud och förvar.

Regeringen föreslår att det införs en ny bestämmelse i utlänningslagen där det anges vilka överväganden som ska göras vid bedömningen av om det finns en risk för avvikande. Vid bedömningen får hänsyn endast tas till om utlänningen 1. tidigare har hållit sig undan, 2. har uppgett att han eller hon inte har för avsikt att lämna landet efter ett beslut om avvisning eller utvisning, 3. har uppträtt under olika identiteter, 4. inte har medverkat till att klarlägga sin identitet och därigenom försvårat prövningen av sin ansökan om uppehållstillstånd, 5. medvetet har lämnat oriktiga uppgifter eller undanhållit väsentlig information, 6. tidigare har överträtt ett meddelat återreseförbud, 7. har dömts för ett brott som kan leda till fängelse eller 8. har utvisats av allmän domstol på grund av brott.

Om en tredjelandsmedborgare motsätter sig att bli avlägsnad och en medlemsstat – som en sista utväg – använder tvångsmedel vid avlägsnandet ska dessa åtgärder enligt direktivet vara proportionerliga och inte innebära

mer tvång än skäligt. De ska genomföras enligt nationell lagstiftning i överensstämmelse med grundläggande rättigheter och med vederbörlig respekt för tredjelandsmedborgarens värdighet och fysiska integritet.

Regeringen konstaterar att det i svensk rätt finns flera bestämmelser som begränsar befogenheterna att använda våld vid tvångsvis verkställighet, exempelvis bestämmelserna om laga befogenhet i brottbalken och bestämmelser i utlänningslagen om möjligheter att begränsa en förvarstagen utlännings frihet. Det våld som får användas av en polisman ska vara proportionerligt och försvarligt. I portalbestämmelsen i 1 kap. 8 § UtIL betonas även vikten av att en utlännings inte tillfogas onödiga frihetsinskränkningar.

När ett avlägsnande genomförs med flyg ska en medlemsstat enligt direktivet ta hänsyn till vissa gemensamma riktlinjer för säkerhetsbestämmelser i samband med gemensamma återsändanden med flyg. I riktlinjerna anges bl.a. hur tvångsåtgärder får användas vid gemensamma flygningar.

När det gäller direktivets krav på ett effektivt övervakningssystem för påtvingade återvändanden anför regeringen att det i Sverige finns flera olika instanser som övervakar att utlännings rättigheter upprätthålls, bl.a. förvaltningsdomstolarna, JO och JK. JO och JK har tillsyn över myndigheter och deras tjänstemän. JO kan inte ompröva beslut som andra myndigheter har fattat men kan bl.a. göra uttalanden som är kritiska eller vägledande. JK har en mer övergripande tillsyn som främst är inriktad på att upptäcka systematiska fel i den offentliga verksamheten. En enskild kan även vända sig till en sökandeombudsman hos Migrationsverket om han eller hon anser sig ha blivit illa behandlad av någon anställd på Migrationsverket. Vidare utövar Rikspolisstyrelsen tillsyn av polismyndigheterna, bl.a. när det gäller handläggningen av utlänningsärenden, genom inspektioner. Utlännings rättigheter övervakas även av frivilligorganisationer som sedan lång tid regelbundet besöker Migrationsverkets förvarsenheter.

Ett beslut om att avlägsna ett ensamkommande barn får enligt direktivet inte verkställas om inte den verkställande myndigheten försäkrat sig om att barnet kommer att överlämnas till en familjemedlem, en utsedd förmyndare eller en lämplig mottagningsenhet i mottagarlandet.

Regeringen framhåller att för att tillförsäkra ensamkommande barn den rätt de har enligt direktivet vid ett återvändande bör det införas en ny bestämmelse i utlänningslagen. Det bör klargöras att det endast är sådana enheter för mottagande som är väl lämpade att ta hand om ett barn som kan komma i fråga. Liksom när det gäller övriga bestämmelser i utlänningslagen ska den nya bestämmelsen tolkas med beaktande av portalstadgandet om barnets bästa i 1 kap. 10 § UtIL.

Motioner

I kommittémotion 2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) begärs i yrkande 11 ett tillkännagivande om stöd för ett värdigt återvändande. Motionärerna framhåller att det är av största vikt att Migrationsverket genom ett bra motivationsarbete vid avslagsbeslut kan motivera till och verka för ett värdigt återvändande. De etiska regler som finns inom Migrationsverket och polisen måste följas och eventuella avsteg måste utredas och hanteras utifrån uppställda regelsystem. Nationella och EU:s återtagandeavtal kan vara en möjlighet för att finna värdiga och hanterbara former för återvändande.

I kommittémotion 2011/12:Sf2 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att regeringen bör anpassa lagen efter artikel 6.4 i direktivet som anger att medlemsstaterna när som helst av ömmande skäl eller humanitära eller andra skäl får bevilja uppehållstillstånd. Direktivets bestämmelse är således enligt motionärerna förmånligare för tredjelandsmedborgarna än utlänningslagens bestämmelser som därför bör anpassas till artikeln. I motionens yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att samma regler som gäller för EES-medborgare om bestämmande av tidsfrist för att frivilligt lämna landet även bör gälla för icke EES-medborgare. Det blir nästan omöjligt för tredjelandsmedborgare att kunna resa ut inom den ålagda tidsfristen.

I kommittémotion 2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) begärs i yrkande 42 ett tillkännagivande om att en utlänningsbeslut som avvisas alltid ska beredas skälig tid för att förbereda sin avresa.

I kommittémotion 2011/12:Sf2 (V) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att en precisering av vilka brott som avses ligga till grund för att utlänningsbeslut ska kunna tas i förvar bör göras. Motionärerna anför att begreppet risk för avvikande har betydelse för flera regler, bl.a. regler om förvar. Ett av de föreslagna kriterierna för vad som ska beaktas vid bedömningen av om det finns en risk för avvikande lyder: "har dömts för ett brott som kan leda till fängelse". Som kriteriet är formulerat innebär det att en dom som rör snatteri – ett brott som kan föranleda ett maximalt fängelsestraff på sex månader – kan läggas till grund för förvar, vilket enligt motionärerna är orimligt. Vidare begärs i yrkande 4 ett tillkännagivande om att det bör införas ett särskilt övervakningssystem, med resurser och kompetens, som övervakar att individens rättigheter tillgodoses i samband med avlägsnandebeslut. Motionärerna framhåller bl.a. att JO och JK är speciella granskningsorgan och att de varken har tid eller resurser att fungera som ett allmänt övervakningsorgan. Slutligen begärs i yrkande 6 ett tillkännagivande om att barnhem inte bör anses vara en lämplig mottagningsenhet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att det i svensk rätt finns flera olika instanser som kan övervaka att utlänningsars rättigheter upprätthålls, exempelvis JO, JK, Migrationsverket och Rikspolisstyrelsen. Vidare kan myndigheternas beslut överklagas till förvaltningsdomstol. Övervakning av utlänningsars rättigheter sker även av frivilligorganisationer som besöker Migrationsverkets förvarsheter. Migrationsverket har ett fristående etiskt råd som bistår med etiska överväganden när det gäller myndighetens verksamhet. Polisen har ett motsvarande forum. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att några författningsändringar i nuläget inte behöver göras när det gäller direktivets bestämmelser om effektiva övervakningssystem.

Migrationsverket arbetar med att stödja och motivera dem som vill återvända självmant, och regeringen införde under 2007 ett återetableringsstöd i syfte att underlätta för dem som ska återvända till hemlandet. Vidare är många organisationer, både i Sverige och utomlands, engagerade i olika typer av stöd till människor som står i begrepp att återvända. Bland annat pågår ett projekt som medfinansieras av Europeiska återvändandefonden där Svenska Röda korset erbjuder stöd till den som fått ett beslut om avvísning eller utvisning. Projektet arbetar för att återvändandet ska ske under värdiga och säkra former. Den som återvänder till Irak, Kosovo och Serbien kan få ett utökat stöd för att underlätta återvändandet och förbättra förutsättningarna för social reintegration. Grunden för en reglerad invandring är att en asylsökande som har fått avslag på sin asylansökan lämnar landet. Utskottet vill dock understryka vad som anges i motion 2011/12: Sf311 att i de fall ett återvändande inte sker frivilligt måste det genomföras under värdiga former.

I svensk rätt tas ett beslut om återvändande, dvs. ett beslut om avvísning eller utvisning, i samband med prövningen av frågan om rätt till uppehållstillstånd. Vidare finns bestämmelser om att avlägsnandebeslut ska upphöra att gälla eller inte verkställas om ett uppehållstillstånd beviljas. Även vid s.k. verkställighetshinder kan uppehållstillstånd beviljas. Utskottet delar regeringens bedömning att direktivets bestämmelse om avvísning och utvisning (artikel 6) är uppfyllda genom gällande rätt. Någon reglering i utlänningslagen i enlighet med direktivets artikel 6.4, som inte innehåller några som helst begränsningar för när uppehållstillstånd kan beviljas, bör således inte införas.

Ett beslut om avvísning eller utvisning ska som huvudregel innehålla en tidsfrist inom vilken personen frivilligt ska lämna landet. När beslutet delges är personen således medveten om att han eller hon kan komma att behöva lämna landet inom en viss tid, t.ex. vid avvísning två veckor efter det att beslutet har vunnit laga kraft. Om beslutet inte har överklagats vinner det laga kraft efter tre veckor från delgivningen. Tidsfristen kan också förlängas om det finns särskilda skäl. För en utlännings som befinner sig på en förläggning för flyktingmottagning och som därför inte har något behov av att avveckla sin vistelse i Sverige kan, enligt utskottets mening,

en kortare tid vara tillräcklig. Utskottet noterar även att tidsfristen för den som utvisas är fyra veckor. Under sådana omständigheter anser utskottet att den nu aktuella tidsfristen om två veckor vid beslut om avvisning kan anses rimlig.

Vid bedömningen av om det finns risk för att en utlänning avviker får enligt regeringens förslag hänsyn endast tas till vissa angivna omständigheter varav ett är att utlänningen har dömts för ett brott som kan leda till fängelse. Detta innebär att dessa omständigheter är de enda som får beaktas vid en sammantagen bedömning i det enskilda ärendet. Förslaget innebär inte att det automatiskt ska anses finnas en risk för avvikande om en av omständigheterna föreligger.

Utskottet delar regeringens bedömning att ett beslut om avvisning eller utvisning av ett ensamkommande barn endast får verkställas om den verkställande myndigheten har försäkrat sig om att barnet kommer att tas emot av en mottagningsenhet väl lämpad för att ta hand om barn.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag i denna del och avstyrker motionerna 2011/12:Sf2 yrkandena 1–4 och 6, 2011/12:Sf241 yrkande 42 och 2011/12:Sf311 yrkande 11.

Återreseförbud

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag bl.a. om längden av ett återreseförbud och återreseförbud för tredjelandsmedborgare som fallit offer för människohandel.

Riksdagen avslår motionsyrkanden om tidsgränser för återreseförbud och undantag för offer för människohandel.

Jämför reservationerna 4 (SD) och 5 (V).

Propositionen

Mot bakgrund av direktivets regler om återreseförbud föreslår regeringen bl.a. att ett beslut om avvisning eller utvisning som inte innehåller någon tidsfrist för frivillig avresa ska förenas med ett återreseförbud, om inte särskilda skäl hänförliga till utlänningens personliga förhållanden talar mot att ett sådant förbud meddelas. Ett avvisningsbeslut varigenom en tredjelandsmedborgare nekas att resa in i landet ska dock inte förenas med återreseförbud.

Regeringen föreslår att ett beslut om avvisning eller utvisning av en utlänning som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § UtL ska få förenas med ett återreseförbud endast om beslutet har fattats av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

Tredjelandsmedborgare som fallit offer för människohandel eller som fått hjälp till olaglig invandring och som samarbetar med de behöriga myndigheterna kan enligt 5 kap. 15 § UtIL få tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige. Bestämmelsen är tillämplig också på utlänningar som utsatts för eller bevittnat annan brottslighet. För att skapa enhetliga regler bör samtliga utlänningar som avses i lagrummet omfattas av den nya bestämmelsen.

Regeringen föreslår att ett återreseförbud i samband med ett avlägsnandebeslut som inte avser en utlänning som utvisats på grund av brott, ska bestämmas till högst fem år. Om utlänningen utgör ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet får dock en längre tidsperiod bestämmas. Längden av ett förbud ska fastställas med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, och någon ändring av praxis i dessa fall är inte avsedd.

Att en utlänning som inte lämnar landet inom föreskriven tid ska meddelas ett återreseförbud innebär en nyordning i svensk rätt. Regeringen anser att tiden för ett återreseförbud som meddelas i dessa fall bör vara kortare än tiden för ett återreseförbud som meddelas i samband med ett avlägsnandebeslut. Återreseförbudet är dessutom enbart en konsekvens av att utlänningen inte har lämnat landet när en tidsfrist för frivillig avresa har löpt ut. Det finns därför i praktiken inte något utrymme att beakta andra omständigheter vid fastställandet av återreseförbudets längd. På grund härav anser regeringen att återreseförbudet i samtliga fall när utlänningen inte lämnat landet när tidsfristen löpt ut bör bestämmas till ett år.

Ett beslut om återreseförbud som har meddelats enligt utlänningslagen och som inte avser en utlänning som utvisats på grund av brott får helt eller delvis upphävas av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla.

Motioner

I motion 2011/12:Sf3 av David Lång (SD) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att återreseförbudet ska vara fem år. Motionären framhåller att ett återreseförbud på ett år är synnerligen mildt för den som vägrar lämna landet inom den ålagda tidsfristen och innebär att Sverige utmärker sig som ett av de länder i EU som har kortast återreseförbud. Det behövs hårdare regler.

I kommittémotion 2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) begärs i yrkande 7 ett tillkännagivande om att införa en bestämmelse i utlänningslagen som undantar offer för människohandel från krav på återreseförbud.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att ett beslut om avvísning eller utvisning som inte innehåller någon tidsfrist för frivillig avresa ska förenas med ett återreseförbud, om inte särskilda skäl talar mot att ett sådant förbud meddelas.

Vidare delar utskottet regeringens bedömning att ett återreseförbud i samband med ett avlägsnandebeslut som inte avser en utlänning som utvisats på grund av brott, ska bestämmas till högst fem år. På de grunder som angivits av regeringen anser utskottet även att tiden för återreseförbud när utlänningen inte har lämnat landet inom tidsfristen för frivillig avresa bör bestämmas till ett år. Utskottet konstaterar att regeringens förslag på ett ettårigt återreseförbud innebär att Sverige kommer att ha en av de kortaste tiderna för återreseförbud i EU.

Enligt regeringens förslag får ett beslut om avvisning eller utvisning som avser en utlänning som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § UtIL förenas med ett återreseförbud endast om beslutet har fattats av hänsyn till allmän ordning och säkerhet. Nämda lagrum avser bl.a. offer för människohandel som samarbetar med de brottsutredande myndigheterna. Utskottet anser, i likhet med regeringen, att säkerhetsaspekten ska vägas in i bedömningen även för denna kategori. Det mycket starka skälet hänsynen till allmän ordning och säkerhet bör således kunna motivera att ett beslut om återreseförbud kan meddelas även i dessa fall.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag gällande återreseförbud och avstyrker motionerna 2011/12:Sf3 yrkande 1 och 2011/12:Sf2 yrkande 7.

Utformning av beslut m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om utformning av beslut m.m.

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om skriftlig och muntlig översättning.

Jämför reservation 6 (V).

Propositionen

I propositionen anges att den svenska regleringen i förvaltningslagen, förvaltningsprocesslagen och rättegångsbalken ger ett visst utrymme att avstå från att anlita tolk eller från att översätta en dom eller ett beslut. Vid den behovsprövning som ska göras beaktas bl.a. att en utlänning själv uppger att han eller hon har behov av en översättning och att han eller hon begär att en sådan ska göras. Direktivet kräver inte heller att tolk alltid ska vara tillgänglig eller att översättning undantagslöst ska göras. Den svenska regleringen måste därför, enligt regeringens mening, anses förenlig med direktivets krav när det gäller tillhandahållande av en skriftlig eller muntlig översättning av de viktigaste delarna av ett beslut och när det gäller att

översättningen även ska omfatta information om tillgängliga rättsmedel och ska göras till ett språk som tredjelandsmedborgaren förstår eller rimligen kan förväntas förstå.

Motion

I kommittémotion 2011/12:Sf2 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) begärs i yrkande 8 ett tillkännagivande om en reglering i utlänningslagen som överensstämmer med återvändandedirektivets krav på skriftlig och muntlig översättning.

Utskottets ställningstagande

De svenska regler som finns kan anses uppfylla direktivets krav. Utskottet anser i likhet med regeringen att det saknas skäl att ändra utlänningslagens regler vad gäller översättning. Utskottet noterar också att det vid den prövning av behovet av översättning som ska göras beaktas bl.a. vad personen själv uppger sig ha behov av.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag i denna del och avstyrker motion 2011/12:Sf2 (V) yrkande 8.

Förvar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om bl.a. förvarstider och rätten att besöka förvar.

Riksdagen avslår motionsyrkanden om förvarstider och om rätten för frivilligorganisationer att besöka förvar.

Jämför reservationerna 7 (SD) och 8 (V).

Propositionen

Verkställighetsförvar får enligt direktivet användas endast för att förbereda ett återvändande eller för att genomföra ett avlägsnande, särskilt när det finns risk för att en utlänning avviker eller håller sig undan eller förhindrar förberedelserna inför återvändandet eller avlägsnandet.

Regeringen föreslår att de svenska reglerna förtydligas så att det framgår att verkställighetsförvar får ske endast när det är nödvändigt för att förbereda eller genomföra en verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning. Vidare föreslås att det för ett beslut om verkställighetsförvar krävs att det finns en risk för avvikande eller att en utlänning håller sig undan eller på annat sätt förhindrar förberedelserna inför en verkställighet.

Enligt direktivet ska verkställighetsförvar vara under så kort tid som möjligt och får endast fortgå under den tid som förfarandena inför avlägsnandet pågår och genomförs med rimliga ansträngningar. Varje medlemsstat ska fastställa en begränsad förvarsperiod, som inte får överskrida sex månader. Medlemsstaterna får inte förlänga den perioden annat än med en begränsad tid som inte får överskrida ytterligare tolv månader i sådana fall där avlägsnandet, trots alla rimliga ansträngningar, sannolikt kommer att ta längre tid på grund av bristande samarbete från den berörda tredjelandsmedborgaren, eller beroende på att införskaffandet av nödvändiga handlingar från tredjeländer drar ut på tiden.

Regeringen föreslår att en utlänning som har fyllt 18 år inte ska få hållas i förvar för verkställighet i mer än två månader om det inte finns synnerliga skäl för en längre tid. Om det finns sådana synnerliga skäl ska utlänningen inte få hållas i förvar längre tid än tre månader. Om det vid sådana synnerliga skäl är sannolikt att verkställigheten kommer att ta längre tid på grund av att utlänningen inte samarbetar eller om det tar tid att införskaffa nödvändiga handlingar ska utlänningen inte få hållas i förvar längre tid än tolv månader.

Bestämmelserna kommer enligt regeringen att innebära att en del utlänningar efter en viss tid kommer att frigets trots att det finns ett beslut om avvisning eller utvisning och trots att något beaktansvärt hinder mot verkställighet inte finns. När det gäller utlänningar som utvisats på grund av brott konstaterar regeringen att de ofta har dömts för allvarlig brottslighet och regeringen anser därför att tidsgränserna om tre och tolv månader inte bör gälla för dem.

Med anledning av direktivets krav föreslår regeringen att förvarstagna tredjelandsmedborgare som placeras i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest ska, med undantag för utlänningar som av allmän domstol har utvisats på grund av brott, hållas avskilda från övriga intagna.

Regeringen föreslår att en uttrycklig regel bör införas som föreskriver att utlänningar som är förvarstagna och placerade i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest ska ges samma rätt att ta kontakt med personer utanför lokalen som utlänningar som vistas på en förvarsenhet.

När det gäller direktivets bestämmelser om att relevanta och behöriga nationella, internationella och icke-statliga organisationer och organ ska ha möjlighet att besöka förvarsanläggningar framhåller regeringen att det i svensk rätt inte finns några bestämmelser om organisationers rätt att besöka en förvarslokal. I praktiken finns dock inte någon begränsning vad gäller frivilligorganisationers besök i förvar. Besök förekommer också i Kriminalvårdens lokaler med beaktande av de särskilda krav på ordning och säkerhet som måste gälla i den verksamheten. Även om det inte finns någon uttrycklig bestämmelse i svensk rätt uppfyller Sverige, enligt regeringen, i praktiken direktivets krav.

Av propositionen framgår att regeringen har förståelse för synpunkten att organisationers rätt till besök regleras i författningen. Innan en sådan reglering kan införas måste emellertid ett flertal aspekter övervägas. Enligt regeringen kan detta inte göras inom ramen för detta lagstiftningsärende, och därför lämnas inte något författningsförslag i denna proposition.

Motioner

I motion 2011/12:Sf3 av David Lång (SD) begärs i yrkandena 2 och 3 tillkännagivanden dels om att den generella tiden som utläningar kan hållas i förvar ska vara sex månader, dels om att den ytterligare tid som en utläning kan hållas i förvar, ska vara tolv månader. Motionären anför att det vad gäller den generella tiden finns goda anledningar att anta den maximala tid om sex månader som direktivet tillåter. Undantag kan göras i fall då det finns synnerliga skäl eller då utläningen inte samarbetar eller då det tar lång tid att införskaffa nödvändiga handlingar. Den möjlighet direktivet ger att i dessa undantagsfall utöka förvarstiden med tolv månader, dvs. till en sammanlagd förvarstid om 18 månader, bör utnyttjas.

I kommittémotion Sf2 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) begärs i yrkande 9 ett tillkännagivande om att rätten för frivilligorganisationer att besöka platser där tredjelandsmedborgare hålls i förvar ska författningsregleras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om förvarstider. Utskottet noterar att de föreslagna tiderna för förvarstagande innebär att Sverige ligger långt under EU-snittet för förvarstider.

Som regeringen framhåller innebär en författningsreglering av frivilligorganisationers rätt att besöka försvarslokaler att vissa frågor måste övervägas. Enligt direktivet gäller besöksrätten ”relevanta och behöriga nationella, internationella och icke-statliga organisationer och organ”. Utskottet kan konstatera att det inte finns några behörighetsregler för organisationer i Sverige. Vilka organisationer som kan anses som relevanta kan även vara svårt att bestämma i lag. Vidare kan det vara svårt att göra en avgränsning i lag så att organisationer som kan utgöra en säkerhetsrisk utesluts. För besök vid förvar i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest gäller även särskilda krav på ordning och säkerhet. Utskottet är under sådana omständigheter inte berett att tillstyrka ett tillkännagivande om författningsreglering av frågan.

Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag i dessa delar och avstyrker motionerna 2011/12:Sf2 yrkande 9 och 2011/12:Sf3 yrkandena 2 och 3.

Lagförslagen m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lagändringar samt förslag om ikraftträdande och övergångsbestämmelser.

Propositionen

Regeringen föreslår att författningsförslagen ska träda i kraft den 1 maj 2012.

De nya bestämmelserna innebär att de ska tillämpas från ikraftträdandet och att bl.a. tidsgränser för förvar även kommer att gälla för de utläningar som tagits i förvar före ikraftträdandet. I propositionen föreslås att beslut om avvisning eller utvisning som huvudregel ska innehålla en tidsfrist för frivillig avresa. Beslut som inte innehåller en sådan tidsfrist ska enligt vad som föreslås verkställas snarast möjligt. Ett beslut om avvisning eller utvisning som har fattats innan de nya bestämmelserna har trätt i kraft innehåller inte någon tidsfrist för frivillig avresa, men ska enligt nuvarande ordning som huvudregel inte verkställas snarast möjligt utan inom två respektive fyra veckor. Det bör därför införas en övergångsbestämmelse som innebär att beslut om avvisning eller utvisning som meddelats innan de nya reglerna har trätt i kraft ska verkställas enligt äldre bestämmelser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till lagändringar samt förslag om ikraftträdande och övergångsbestämmelser.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Direktivets tillämpningsområde m.m., punkt 1 (V) av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 18.

Ställningstagande

Återvändandedirektivet utgör ytterligare en byggsten i Fästning Europa. Regeringen bör ta initiativ till att återvändandedirektivet upphävs och ersätts med ett nytt direktiv vars innehåll står i grundläggande överensstämmelse med både humanitära principer, respekten för människors lika värde och EU-ländernas internationella åtaganden.

2. Återvändande, punkt 2 (S) av Tomas Eneroth (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Jasenko Omanovic (S) och Annelie Karlsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 11 och avslår motionerna 2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkandena 1–4 och 6 samt 2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 42.

Ställningstagande

Ett värdigt återvändande för de människor som får avslag på sin asylansökan är en central del i den svenska migrationspolitiken. Det är av största vikt att Migrationsverket genom ett bra motivationsarbete kan motivera till och verka för ett värdigt återvändande.

Ambitionen måste vara att i minimal utsträckning tvingas överlämna verkställigheten till polis för handräckning. De etiska regler som finns inom Migrationsverket och polis måste följas, och eventuella avsteg måste utredas och hanteras med utgångspunkt i uppställda regelsystem.

Återtagandeavtal kan vara en möjlighet att finna värdiga och hanterbara former för återvändande.

3. Återvändande, punkt 2 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Sf2 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkandena 1–4 och 6 samt

2011/12:Sf241 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 42 och

avslår motion

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 11.

Ställningstagande

Enligt artikel 6.4 i återvändandedirektivet får medlemsstaterna när som helst av ömmande, humanitära eller andra skäl bevilja uppehållstillstånd. Eftersom direktivets bestämmelse är förmånligare för tredjelandsmedborgarna än utlänningslagens bestämmelser bör regeringen återkomma med förslag till ändring i utlänningslagen i enlighet med artikeln.

Tidsfristen för tredjelandsmedborgare att frivilligt lämna landet vid avvissning är så kort att det kan vara omöjligt att hinna resa ut inom fristen. Det kan få dramatiska konsekvenser om återreseförbud meddelas. Utlänningen bör i stället alltid beredas skäligt rådrom för att ordna med sin avresa. EES-medborgare har minst fyra veckor på sig att lämna landet efter delgivning av ett avvissnings- eller utvisningsbeslut. Samma sak bör gälla även för tredjelandsmedborgare.

Ett av de av regeringen föreslagna kriterierna för bedömning av om det finns en risk för avvikande lyder: ”har dömts för ett brott som kan leda till fängelse”. Som kriteriet är formulerat innebär det att en dom som rör snatteri – ett brott som kan föranleda ett maximalt fängelsestraff på sex månader – kan läggas till grund för förvar, vilket är orimligt.

Enligt återvändandedirektivet måste det finnas organ som övervakar att individers rättigheter tillgodoses i samband med avvísningar. EU-kommissionär Cecilia Malmström har betonat att utomstående personer bör övervaka tvångsavvisningar. Vidare har kommissionen föreslagit att en person från en frivilligorganisation ska kunna vara med under hela verkställigheten. JO och JK är speciella granskningsorgan och har inte den tid eller de resurser som krävs för att kunna fungera som ett allmänt övervakningsorgan i dessa fall. Därför bör ett särskilt system för övervakning införas som tillgodoser individers rättigheter i samband med avvísningar.

Återvändandedirektivets bestämmelse om stöd till ensamkommande barn kan inte anses uppfyllt genom gällande lagstiftning, och barnhem bör aldrig anses vara en lämplig mottagningsenhet.

4. Återreseförbud, punkt 3 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf3 av David Lång (SD) yrkande 1 och

avslår motion

2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 7.

Ställningstagande

Ett återreseförbud på endast ett år för den som vägrar lämna Sverige inom tidsfristen två veckor vid avvísning och fyra veckor vid utvisning är anmärkningsvärt kort. Det är en synnerligen mild påföljd för någon som vägrar lämna landet inom en ålagd tidsfrist och innebär att Sverige utmärker sig som ett av de länder i EU som har kortast återreseförbud. I stället behövs hårdare regler, och direktivets maximala gräns på fem år är fullt rimlig.

5. Återreseförbud, punkt 3 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 7 och

avslår motion

2011/12:Sf3 av David Lång (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Offer för människohandel bör undantas från kravet på återreseförbud, något som också har framförts av flera organisationer. En bestämmelse med denna innebörd bör införas i utlänningslagen.

6. Utformning av beslut m.m., punkt 4 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 8.

Ställningstagande

Återvändandedirektivet anger att en medlemsstat ska tillhandahålla en skriftlig eller muntlig översättning av de viktigaste delarna av ett beslut om återvändande, inreseförbud eller avlägsnande. Regeringen bör återkomma med förslag till ändring i utlänningslagen så att den överensstämmer med direktivet.

7. Förvar, punkt 5 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:Sf3 av David Lång (SD) yrkandena 2 och 3 samt avslår motion 2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 9.

Ställningstagande

En generell tidsgräns på högst två månader som utlänningslag kan hållas i förvar innan ett återvändande till hemlandet verkställs är för kort. Det finns goda skäl att införa den maximala tidsgränsen om sex månader som direktivet tillåter. Vidare kan enligt direktivet undantag göras när det finns synnerliga skäl eller då utlänningslag inte samarbetar eller då det tar lång

tid att införskaffa nödvändiga handlingar. Möjligheten att i dessa undantagsfall utöka förvarstiden med tolv månader, dvs. till en sammanlagd förvarstid om 18 månader, bör utnyttjas.

8. Förvar, punkt 5 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 9 och

avslår motion

2011/12:Sf3 av David Lång (SD) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Rätten för organisationer att besöka platser där tredjelandsmedborgare hålls i förvar bör författningsregleras. Regeringen bör återkomma med lagförslag i enlighet härmed.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2011/12:60 Genomförande av återvändandedirektivet:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll.

Följdmotionerna

2011/12:Sf2 av Christina Höj Larsen m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör anpassa lagen efter artikel 6.4 i återvändandedirektivet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samma regler som gäller för EES-medborgare i fråga om att bestämma en tidsfrist för att frivilligt lämna landet även bör gälla för icke EES-medborgare.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de brott som kan ligga till grund för att en person ska kunna tas i förvar bör preciseras.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett särskilt övervakningssystem, med resurser och kompetens, som övervakar att individers rättigheter tillgodoses i samband med avlägsnandebeslut bör införas.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att barnhem inte bör anses vara en lämplig mottagningsenhet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en bestämmelse i utlänningslagen som undantar offer för människohandel från krav på återreseförbud.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en reglering av utlänningslagen som överensstämmer med artikel 12.2 i återvändandedirektivet.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att rätten att besöka platser där tredjelandsmedborgare hålls i förvar ska författningsregleras.

2011/12:Sf3 av David Lång (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återreseförbudet ska vara fem år.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den generella tiden som utläningar kan hållas i förvar ska vara sex månader.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den tid som en utlänning kan hållas i förvar, då det finns synnerliga skäl eller då utlänningen inte samarbetar eller då det tar lång tid att införskaffa handlingar, ska vara tolv månader utöver den generella tiden om sex månader.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen m.fl. (V):

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i EU bör ta initiativ till att upphäva återvändanddirektivet och ersätta det med ett nytt direktiv vars innehåll står i överensstämmelse med grundläggande humanitära principer, respekten för människors lika värde och EU-ländernas internationella åtaganden.
42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utlänningen alltid ska beredas skälig tid för att förbereda sin avresa.

2011/12:Sf311 av Tomas Eneroth m.fl. (S):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stöd för ett värdigt återvändande.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen
(2005:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels att 8 kap. 19, 20 och 20 a §§, 10 kap. 1, 2, 4, 9 och 20 §§, 11 kap. 1, 2 och 3 §§, 12 kap. 15 § samt 13 kap. 10 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas nio nya paragrafer, 1 kap. 15 §, 8 kap. 18 a, 18 b och 19 a §§, 12 kap. 3 a, 14 a, 14 b och 15 a §§, 14 kap. 7 a §, samt närmast före 12 kap. 14 a och 14 b §§ och 14 kap. 7 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.*15 §*

Ska det vid tillämpningen av denna lag göras en bedömning av om det finns risk för att en utlänning avviker, får hänsyn endast tas till om denne

- 1. tidigare har hållit sig undan,*
- 2. har uppgett att han eller hon inte har för avsikt att lämna landet efter ett beslut om avvisning eller utvisning,*
- 3. har uppträtt under någon identitet som var felaktig,*
- 4. inte har medverkat till att klarlägga sin identitet och därigenom försvårat prövningen av sin ansökan om uppehållstillstånd,*
- 5. medvetet har lämnat oriktiga uppgifter eller undanhållit väsentlig information,*
- 6. tidigare har överträtt ett meddelat återreseförbud,*
- 7. har dömts för ett brott som kan leda till fängelse, eller*
- 8. har utvisats av allmän domstol på grund av brott.*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 348, 24.12.2008, s. 98, Celex 32008L0115).

8 kap.*18 a §*

Ett beslut om avvisning eller utvisning ska innehålla en tidsfrist inom vilken utlänningen frivilligt ska lämna landet (tidsfrist för frivillig avresa). Tidsfristen ska bestämmas till två veckor om utlänningen avvisas och till fyra veckor om utlänningen utvisas. Om det finns särskilda skäl får en längre tidsfrist bestämmas.

En tidsfrist för frivillig avresa ska dock inte meddelas, om

- 1. det finns risk för att utlänningen avviker,*
- 2. utlänningen utgör en risk för allmän ordning och säkerhet,*
- 3. utlänningen genom ett avvisningsbeslut nekas att resa in i landet,*
- 4. utlänningen hejdas i samband med att han eller hon olagligen passerar en yttre gräns och då avvisas,*
- 5. utlänningen avvisas av Migrationsverket med omedelbar verkställighet, eller*
- 6. utlänningen utvisas av allmän domstol på grund av brott.*

Av 12 kap. 15 § framgår att särskilda bestämmelser gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar.

18 b §

I ett beslut om avvisning eller utvisning som innehåller en tidsfrist för frivillig avresa ska utlänningen upplysas om att ett återreseförbud kan meddelas om han eller hon inte lämnat landet senast när tidsfristen löper ut.

Tidsfristen för frivillig avresa börjar löpa när beslutet om avvisning eller utvisning vunnit laga kraft eller när utlänningen förklarar sig nöjd med beslutet.

19 §²

När Migrationsverket beslutar om avvisning eller utvisning, får beslutet förenas med förbud för utlänningen att under viss tid återvända till Sverige.

Finns inte förutsättningar att meddela en tidsfrist för frivillig avresa enligt 18 a § ska en polismyndighets beslut om avvisning och Migrationsverkets beslut om avvisning eller utvisning förenas med ett återreseförbud, om inte särskilda skäl hänförliga till utlänningens personliga förhållanden talar mot att ett sådant förbud meddelas. Ett beslut om avvisning varigenom en utlänning nekas att resa in i landet ska dock inte förenas med ett återreseförbud.

Ett beslut om avvisning eller utvisning som avser en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem, får förenas med ett sådant förbud som avses i första stycket endast om beslutet har meddelats av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

Ett beslut om avvisning eller utvisning som avser en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem eller som avser en utlänning som beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 §, får förenas med ett återreseförbud endast om beslutet har meddelats av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

19 a §

Tiden för återreseförbud enligt 19 eller 21 § ska bestämmas till högst fem år. Utgör utlänningen ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet får dock en längre tidsperiod bestämmas.

20 §³

En utlänning som med stöd av 13, 19 eller 21 § har förbjudits att återvända till Sverige under viss tid eller utan tidsbegränsning får ges särskilt tillstånd av Migrationsverket att göra ett kort besök här, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter. Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges också på ansökan av någon annan än utlänningen.

En utlänning som med stöd av denna lag har meddelats ett återreseförbud får ges särskilt tillstånd av Migrationsverket att göra ett kort besök här, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter. Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges också på ansökan av någon annan än utlänningen.

² Senaste lydelse 2009:1542.

³ Senaste lydelse 2009:1542.

20 a §⁴

Om en EES-medborgare eller hans eller hennes familjemedlem har meddelats ett förbud att återvända till Sverige enligt 19 § andra stycket, får regeringen helt eller delvis upphäva förbudet om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre skall gälla.

Ett beslut om återreseförbud enligt 19 eller 21 § eller 12 kap. 14 a eller 15 a § som har vunnit laga kraft, får helt eller delvis upphävas av Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla.

En utlänning får ansöka om upphävande av ett sådant förbud som avses i första stycket. En sådan ansökan ska ges in till Migrationsverket.

Migrationsverket får dock inte upphäva ett återreseförbud som meddelats av domstol. Om Migrationsverket finner att ett sådant återreseförbud bör upphävas ska verket inte besluta i ärendet utan med eget yttrande lämna över detta till den migrationsdomstol till vilken verkets beslut i fråga om upphävande hade kunnat överklagas.

10 kap.

1 §

En utlänning som har fyllt 18 år får tas i förvar om

1. utlänningens identitet är oklar vid ankomsten till Sverige eller när han eller hon därefter ansöker om uppehållstillstånd och han eller hon inte kan göra sannolikt att den identitet han eller hon uppger är riktig, och

2. utlänningens rätt att få resa in i eller vistas i Sverige inte kan bedömas ändå.

En utlänning som har fyllt 18 år får också tas i förvar om

1. det är nödvändigt för att en utredning om utlänningens rätt att stanna i Sverige *skall* kunna genomföras,

2. det är sannolikt att utlänningen kommer att avvisas eller utvisas enligt 8 kap. 1, 2 eller 7 §, eller

3. det är fråga om att *verkställa* ett beslut om avvisning eller utvisning.

1. det är nödvändigt för att en utredning om utlänningens rätt att stanna i Sverige *ska* kunna genomföras,

3. det är fråga om att *förbereda eller genomföra verkställigheten* av ett beslut om avvisning eller utvisning.

Beslut om förvar av en utlänning

Beslut om förvar av en utlänning

⁴ Senaste lydelse 2006:219.

enligt andra stycket 2 eller 3 får meddelas endast om det *på grund av utlännings personliga förhållanden eller övriga omständigheter finns anledning att anta att utläningen annars kommer att hålla sig undan eller bedriva brottslig verksamhet i Sverige.*

enligt andra stycket 2 eller 3 får meddelas endast om det *annars finns en risk att utläningen bedriver brottslig verksamhet i Sverige, avviker, håller sig undan eller på annat sätt hindrar verkställigheten.*

2 §

Ett barn får tas i förvar, om

1. det är sannolikt att barnet kommer att avvisas med omedelbar verkställighet *enligt 8 kap. 6 §* eller det är fråga om att verkställa ett beslut om avvisning med omedelbar verkställighet,

2. risken är uppenbar att barnet annars håller sig undan och därigenom äventyrar en verkställighet som inte bör fördröjas, och

3. det inte är tillräckligt att barnet ställs under uppsikt enligt bestämmelserna i 7 §.

Ett barn får också tas i förvar, om

1. det är fråga om att verkställa ett beslut om avvisning i andra fall än enligt första stycket eller ett beslut om utvisning enligt 8 kap. 7 eller 8 §, och

2. det vid ett tidigare försök att verkställa beslutet inte visat sig tillräckligt att barnet ställts under uppsikt enligt bestämmelserna i 7 § andra stycket.

1. det är sannolikt att barnet kommer att avvisas med omedelbar verkställighet eller det är fråga om att *förbereda eller genomföra verkställigheten* av ett beslut om avvisning med omedelbar verkställighet,

1. det är fråga om att *förbereda eller genomföra verkställigheten* av ett beslut om avvisning i andra fall än enligt första stycket eller ett beslut om utvisning enligt 8 kap. 7 eller 8 §, och

4 §

En utläning får inte hållas i förvar för utredning med stöd av 1 § andra stycket 1 längre tid än 48 timmar.

I övrigt får en utläning som fyllt 18 år inte hållas i förvar mer än två veckor, om det inte finns synnerliga skäl för en längre tid. Om ett beslut om avvisning eller utvisning har meddelats, får utläningen dock hållas i förvar i högst två månader, om det inte finns synnerliga skäl för en längre tid.

En utläning får inte hållas i förvar för verkställighet med stöd av 1 § andra stycket 3 längre tid än två månader, om det inte finns synnerliga skäl för en längre tid. Även om det finns sådana synnerliga skäl får utläningen inte hållas i förvar längre tid än tre månader eller, om det är sannolikt att verkställigheten kommer att ta längre tid på grund av bristande samarbete från utläningen eller det tar tid att införskaffa nödvändiga handlingar, längre tid än tolv månader.

Tidsgränserna om tre och tolv månader gäller dock inte om utlännningen av allmän domstol utvisats på grund av brott.

I andra fall än som avses i första och andra styckena får en utlännning som har fyllt 18 år inte hållas i förvar längre tid än två veckor, om det inte finns synnerliga skäl för en längre tid.

Ett beslut om förvar enligt 4 § andra stycket *skall* prövas på nytt inom två veckor från den dag då det började verkställas. I de fall det finns beslut om avvisning eller utvisning *skall* beslutet om förvar prövas på nytt inom två månader från den dag då det började verkställas.

Ett beslut om uppsikt *skall* prövas på nytt inom sex månader från beslutet.

Om utlännningen hålls kvar i förvar eller fortfarande *skall* stå under uppsikt, *skall* ny prövning fortlöpande ske inom samma tider.

Ett beslut om förvar eller uppsikt *skall* omedelbart upphävas, om det inte längre finns skäl för beslutet.

9 §

Ett beslut om förvar enligt 4 § andra eller tredje stycket *ska* prövas på nytt inom två veckor från den dag då det började verkställas. I de fall det finns beslut om avvisning eller utvisning *ska* beslutet om förvar prövas på nytt inom två månader från den dag då det började verkställas.

Ett beslut om uppsikt *ska* prövas på nytt inom sex månader från beslutet.

Om utlännningen hålls kvar i förvar eller fortfarande *ska* stå under uppsikt, *ska* ny prövning fortlöpande ske inom samma tider.

Ett beslut om förvar eller uppsikt *ska* omedelbart upphävas, om det inte längre finns skäl för beslutet.

20 §

Migrationsverket får besluta att en utlännning som hålls i förvar *skall* placeras i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest, om

1. utlännningen enligt 8 kap. 8 § har utvisats på grund av brott,

2. utlännningen hålls avskild enligt 11 kap. 7 § och av säkerhetsskäl inte kan vistas i en sådan särskild lokal som avses i 11 kap. 2 § första stycket, eller

3. det annars finns synnerliga skäl.

Migrationsverket får besluta att en utlännning som hålls i förvar *ska* placeras i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest, om

1. utlännningen av allmän domstol har utvisats på grund av brott,

En utlännning som placerats i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest med stöd av första stycket 2 eller 3 ska hållas avskild från övriga intagna.

Barn som hålls i förvar får inte placeras i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest.

11 kap.

1 §

En utlänning som hålls i förvar *skall* behandlas humant och hans eller hennes värdighet *skall* respekteras.

Verksamhet som rör förvar *skall* utformas på ett sätt som innebär minsta möjliga intrång i utlänningens integritet och rättigheter.

En utlänning som hålls i förvar *ska* behandlas humant och hans eller hennes värdighet *ska* respekteras. *Utlänningen ska informeras om de rättigheter och skyldigheter han eller hon har som förvarstagen samt om de regler som gäller i förvarslokalerna.*

Verksamhet som rör förvar *ska* utformas på ett sätt som innebär minsta möjliga intrång i utlänningens integritet och rättigheter.

2 §⁵

En utlänning som hålls i förvar enligt denna lag ska vistas i lokaler som har ordnats särskilt för detta ändamål. Migrationsverket har ansvaret för sådana lokaler.

Migrationsverket har ansvaret för utlänning som hålls i förvar.

För behandlingen av en utlänning som enligt 10 kap. 20 § placerats i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest gäller häkteslagen (2010:611) i tillämpliga delar. Utlänningen ska, utöver vad som följer av nämnda lag, beviljas de lättnader och förmåner som kan medges med hänsyn till ordningen och säkerheten inom *anstalten, häktet eller arresten.*

En utlänning som hålls i förvar enligt denna lag ska, *i annat fall än som avses i 10 kap. 20 §*, vistas i lokaler som har ordnats särskilt för detta ändamål. Migrationsverket har ansvaret för sådana lokaler.

behandlingen och tillsynen av en

För behandlingen av en utlänning som enligt 10 kap. 20 § placerats i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest gäller häkteslagen (2010:611) i tillämpliga delar. Utlänningen ska, utöver vad som följer av nämnda lag, *ges möjlighet att ha kontakt med personer utanför inrättningen och även i övrigt* beviljas de lättnader och förmåner som kan medges med hänsyn till ordningen och säkerheten inom *inrättningen.*

3 §

En utlänning som hålls i förvar *skall* ges tillfälle till aktiviteter, förströelse, fysisk träning och vistelse utomhus.

En utlänning som hålls i förvar *ska* ges tillfälle till aktiviteter, förströelse, fysisk träning och vistelse utomhus. *Ett barn som hålls i förvar ska ges möjlighet till*

⁵ Senaste lydelse 2010:627.

lek och aktiviteter som är lämpliga för barnets ålder.

En familj som hålls i förvar ska erbjudas eget boende.

12 kap.

3 a §

Ett beslut om avvisning eller utvisning av ett ensamkommande barn får inte verkställas om inte den verkställande myndigheten har försäkrat sig om att barnet kommer att tas emot av en familjemedlem, en utsedd förmyndare eller en mottagningsenhet väl lämpad för att ta hand om barn.

Att upphäva ett beslut om tidsfrist för frivillig avresa

14 a §

Den myndighet som enligt 14 § är ansvarig för verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning får upphäva ett beslut om tidsfrist för frivillig avresa, om det under tidsfristen uppstår en risk för att utlänningen avviker eller utlänningen utgör en risk för allmän ordning och säkerhet.

Ett beslut att upphäva ett beslut om tidsfrist för frivillig avresa ska förenas med ett återreseförbud, om inte särskilda skäl hänförliga till utlännings personliga förhållanden talar mot att ett sådant förbud meddelas. Återreseförbudet ska bestämmas till högst fem år. Utgör utlänningen ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet får dock en längre tidsperiod bestämmas.

Ett beslut att upphäva ett beslut om tidsfrist för frivillig avresa gäller omedelbart.

Att förlänga en tidsfrist för frivillig avresa

14 b §

Om det av särskilda skäl finns

behov av en längre tidsfrist för frivillig avresa för Migrationsverket eller en polismyndighet förlänga tidsfristen.

15 §⁶

En polismyndighets beslut om avvisning, Migrationsverkets beslut om avvisning enligt 8 kap. 4 § andra stycket, Migrationsverkets beslut om avvisning med omedelbar verkställighet och en allmän domstols lagakraftvunna beslut om utvisning på grund av brott ska verkställas snarast möjligt.

I andra fall ska en utlänning som avvisas lämna landet inom två veckor och en utlänning som utvisas lämna landet inom fyra veckor efter det att beslutet vunnit laga kraft, om inte annat bestämts i beslutet.

Om utlänningen inte lämnar landet inom den föreskrivna tiden eller det måste antas att utlänningen inte har för avsikt att frivilligt lämna landet inom denna tid, ska beslutet verkställas snarast möjligt av den myndighet som enligt 14 § är ansvarig för verkställigheten.

Verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning av en EES-medborgare eller hans eller hennes familjemedlem som har rest in i Sverige får ske tidigast fyra veckor från den dag EES-medborgaren eller familjemedlemmen fick del av beslutet, om det inte finns synnerliga skäl för att verkställa beslutet.

Beslut om avvisning eller utvisning som inte innehåller någon tidsfrist för frivillig avresa ska verkställas snarast möjligt.

Innehåller ett beslut om avvisning eller utvisning en tidsfrist för frivillig avresa ska utlänningen lämna landet senast när tidsfristen löper ut. Om utlänningen inte lämnat landet när tidsfristen löpt ut eller om beslutet om tidsfrist för frivillig avresa dessförinnan upphävts enligt 14 a §, ska beslutet om avvisning eller utvisning verkställas snarast möjligt därefter.

15 a §

Har en utlänning inte lämnat landet när en tidsfrist för frivillig avresa löpt ut ska den myndighet som meddelat tidsfristen meddela ett återreseförbud. Återreseförbudet ska bestämmas till ett år.

⁶ Senaste lydelse 2009:1542.

Återreseförbud enligt första stycket får dock inte meddelas om beslutet om avvisning eller utvisning inte får verkställas på grund av ett beslut om inhibition, en ansökan om uppehållstillstånd eller en ansökan om ny prövning eller om särskilda skäl talar mot att ett sådant förbud meddelas.

13 kap.

10§⁷

Ett beslut i fråga om uppehållstillstånd eller om tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige skall alltid innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet.

Ett beslut ska vara skriftligt och innehålla de skäl som ligger till grund för beslutet om det avser

- resedokument,*
- uppehållstillstånd,*
- statusförklaring,*
- tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatt i Sverige,*
- avvisning eller utvisning,*
- återreseförbud,*
- förlängning eller upphävande av tidsfrist för frivillig avresa,*
- förvar eller uppsikt, eller*
- kroppsvisitation.*

Vid beslut i fråga om nationell visering eller arbetstillstånd får skälen som ligger till grund för beslutet utelämnas. En utlänning har dock alltid rätt till motivering av ett beslut i fråga om nationell visering, om beslutet går utlänningen emot och utlänningen omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer, utan att vara medborgare i en EES-stat eller i Schweiz.

14 kap.

Återreseförbud och beslut att upphäva ett beslut om tidsfrist för frivillig avresa

7 a §

En polismyndighets eller Migrationsverkets beslut att meddela återreseförbud eller att upphäva ett beslut om tidsfrist för frivillig avresa får överklagas till en

⁷ Senaste lydelse 2011:705.

migrationsdomstol.

Migrationsverkets avslag på en ansökan om att upphäva ett återreseförbud får överklagas till en migrationsdomstol.

Tidsfristen för överklagande av Migrationsverkets beslut om återreseförbud enligt 12 kap. 15 a § börjar löpa den dag beslutet om återreseförbud meddelas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2012.
 2. För beslut om avvisning eller utvisning som har meddelats före ikraftträdandet gäller 12 kap. 15 § i sin äldre lydelse.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

dels att nuvarande 4 b § ska betecknas 4 c §,

dels att 5 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 4 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 b §

Har en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem enligt 4 §, eller motsvarande äldre bestämmelser, förbjudits att återvända till Sverige får regeringen helt eller delvis upphäva förbudet, om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre ska gälla.

5 §²

I ärenden enligt denna lag gäller följande föreskrifter i utlänningslagen (2005:716) i tillämpliga delar:

1 kap. 3 b § om EES-medborgare,

1 kap. 13 § om skyndsam handläggning,

3 a kap. 2 § om familjemedlemmar till EES-medborgare,

4 kap. 1–4 §§ om flyktingar och andra skyddsbehövande,

5 kap. 1–1 c, 3–10, 12–16 och 17–19 §§ om uppehållstillstånd,

8 kap. 7 a § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,

8 kap. 17 a § om sådana hänsyn som ska tas till anknytningen till Sverige, om fråga uppkommit om utvisning av en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem,

8 kap. 20 a § om upphävande av ett förbud att återvända till Sverige som meddelats en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem,

9 kap. 8 § om fotografi och fingeravtryck,

10 kap. 1, 2, 4, 5–10 §§, 11 § första och andra styckena och 17 § om förvar och uppsikt,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 348, 24.12.2008, s. 98, Celex 32008L0115).

² Senaste lydelse 2009:1545.

12 kap. 1–5, 13 a och 21–23 §§ om verkställighet av beslut om utvisning,
13 kap. 1–7 §§ om muntlig handläggning hos förvaltningsmyndighet,
13 kap. 10 § om motivering av beslut,
13 kap. 11 § om tolkersättning,
13 kap. 12 § om rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift,
13 kap. 15 och 16 §§ om DNA-analys,
16 kap. 1 § andra stycket om Migrationsöverdomstolen,
17 kap. 1 och 2 §§ om skyldighet att lämna uppgifter,
18 kap. 1 § andra stycket om offentligt biträde för barn, samt
19 kap. 1–4 §§ om kostnadsansvar.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2012.